

van de meeste banken in Duitsland mede onder zijn leiding zijn ontwikkeld. "Ik praat met iedereen in de industrie", zegt hij, "ook met toezichthouders en politici en mensen die grote banken leiden. Niemand heeft me verteld dat ik gek ben."

Het polemische gehalte van zijn boek dient wel een duidelijk doel. "Er staat bewust geen enkele formule in het boek. Ik denk dat het een goede manier is om het probleem bij een veel groter aantal mensen onder de aandacht te brengen. Ik wil de gewone man bereiken die de rekening zal betalen. Dat zijn niet de economen en niet de managers van banken, en niet de politici en regelgevers. Het zijn de mensen die belasting betalen in Duitsland, maar ook in Italië, Frankrijk, Spanje, iedereen in Europa."

Krall staat niet alleen. Het is

geen toeval dat hij Hans Werner Sinn "de meest intelligente econoom die er op dit moment in Europa rondloopt" noemt. Het tweetal deelt grote zorgen over de kloof tussen noordelijke en zuidelijke landen. Het 'nulrentebeleid' van de ECB heeft volgens het duo een gigantische herverdelingsmachine van Noord naar Zuid in beweging gebracht. Het meest zichtbare bewijs komt uit het systeem voor overboekingen tussen banken uit de eurolanden, in jargon "Target2".

GROEIENDE ONBALANS

Centrale banken staan garant voor overboekingen tussen Europese banken. In de eerste jaren van het bestaan van de euro was er geen probleem. "Toen was Target2 in evenwicht. Soms was er een tekort, soms een overschot. Het kon niemand iets schelen. Maar de onbalans is sterk gegroeid. Zuidelijke landen staan inmiddels voor gigantische bedragen in het krijt bij noordelijke centrale banken in de eurozone."

Volgens Krall is het "ongekend in de geschiedenis dat een leenstelsel is gecreëerd zonder enige zekerheden, zonder risicobeheer." Inmiddels is de onbalans in het bankenbetalingsstelsel opgelopen tot 1000 miljard euro. "Het is feitelijk een onbeperkte, rentevrije lening zonder onderpand van de Bundesbank en andere centrale banken in het Noorden. De Nederlanders zitten in hetzelfde schuitje als de Duitsers."

Als de eurozone bijeen blijft, is het een boekhoudkundig probleem. Maar Krall en econoom Sinn denken dat de euro niet houdbaar is en dat het moment van afrekening dan onvermijdelijk is. "Dat de euro tot een einde komt, is zeker", zegt Krall. Het geld komt dan niet terug. "Duitse institutionele beleggers hebben bovendien nog voor 1800 miljard aan kredietpapier uit Italië, Frankrijk en Spanje in de boeken." Spanje, Italië, Griekenland en Portugal kunnen volgens hem hun verplichtingen nooit nakomen. "De zuidelijke landen zouden failliet gaan."

MARKUS KRALL

Markus Krall publiceerde vorige zomer het boek 'Der Draghi-Crash'. Komende zomer verschijnt een nieuw polemisch boek van zijn hand met de uitgewerkte rampspoedsenario's. Krall werd vanwege zijn gepeperde mening vorig jaar uitgenodigd om in het Britse Lagerhuis te spreken. Hij is in het dagelijks leven managing director bij consultancyfirma Goetzpartners. Krall adviseert de grootste Europese banken, financieel dienstverleners maar ook overheden en multinationale organisaties op het gebied van strategie, risicomanagement en regelgeving.

Eerder was Krall senior partner en hoofd risicobeheer bij Roland Berger Strategy Consultants. Krall probeerde in 2013 een Europese kredietbeoordelaar van de grond te krijgen. Maar dat initiatief, dat internationaal veel publiciteit kreeg, mislukte door een gebrek aan financiering. Tussen 2006 en 2007 was Krall chief risk officer en bestuurder van Convergium in Zürich. Hij speelde een rol bij de herstructurering van de herverzekeraar die in Nederland bekend is omdat het een schikking sloot met gedupeerde beleggers die het Amsterdamse Gerechtshof bindend verklaarde. Verder werkte hij bij McKinsey, Oliver Wyman, de Boston Consulting Group en Allianz AG.

Krall zegt dat het systeem niet deugt en nooit heeft gedeugd. "Iedereen handelt rationeel en economisch verstandig, maar toch gebeurt dit. Het Europese project is geruïneerd door economische onwetendheid. Het is niet dat de zuidelijke landen slecht zijn. Ze hebben het geld niet."

FABELTJES

De econoom komt terug op de jubelberichten over groeiende Europese economieën met Duitsland als een van de locomotieven. "Het is een fabeltje dat Duitsland het economisch zo goed doet vanwege de handelsoverschotten door de sterk gestegen export. We verkopen dat geëxporteerde spul namelijk helemaal niet. Kijk naar Target2, we geven het weg. Het is export in ruil voor niet-verhandelbare schuldverklaringen die later waardeloos zullen blijken. Daarom noem ik Duitsland in mijn boek het grootste hedgefonds ter wereld. Duitsland is zoals de banken in 2006. Enorme winst op het boek, maar geen echt economisch gewin."

Volgens econoom Sinn vertegenwoordigde de Target-claims van de Bundesbank bijna de helft van de netto buitenlandse inkomsten die Duitsland tot nu toe heeft vergaard dankzij zijn exportoverschotten. Het is een van de redenen waarom economen als Sinn en Krall de nieuwe ideeën vanuit Frankrijk voor het verder oprekken van de financiële transfers van Noord- naar Zuid-Europa met klem afraden.

Krall verwacht dat wankele banken de lont in Europa zullen ontsteken. Hij denkt dat over twee jaar het besef indaalt dat de erosie van de inkomsten van de banken te groot en aanhoudend is. "We moeten rekening houden met een golf van bankfaillissementen. De regeringen staan onder druk de ene bank na de andere te moeten redden. Op een gegeven moment zal dit de draagkracht van de landen te zwaar belasten."

De econoom gaat zo ver in zijn analyse dat hij een Grote Depressie-scenario tot de mogelijkheden